

Försättsblad Prov Original

Kurskod	Provkod	Tentamensdatum
J 0 0 2 8 G	M 1 0 0	2 0 1 8 - 0 3 - 2 2
Kursnamn	Journalistik GR (B), Samhällsjournalistik	
Provnamn	Samhällsjournalistik	
Ort	Sundsvall	
Termin	V18	
Ämne	Journalistik	

Mittuniversitetet

MID SWEDEN UNIVERSITY

Skriftlig omtentamen, JO028G, samhällsjournalistik
22 mars 2018

Jour 16

Kursansvarig: Peter Jonriksson, 070-6497155

Tre timmar, inga hjälpmedel.

Antal frågor: 24
Maxpoäng : 60

Betyg: E>30. D>36. C>42. B>48. A>54

Av svaren ska tydligt framgå att du förstått. Oläsliga eller dunkelt formulerade svar ger inga poäng.

Lycka till!

1. Tre allmänna val hålls i Sverige den andra söndagen i september vart fjärde år och det fjärde valet hålls var femte år. Vilka är de fyra valen? **(4 poäng)**

2. När en ny lag stiftas i Sverige är det oftast på regeringens initiativ. Själva beslutet om ny lagstiftning tas sedan av riksdagen. Ange med nummer från 1 – 5 i vilken ordning följande sker i lagstiftningsprocessen. **(5 poäng)**

- Votering
- Kommittédirektiv
- Proposition
- Remissbehandling
- Bordläggning

3. I vilken av Sveriges fyra grundlagar läggs de grundläggande spelreglerna för den svenska demokratin fast och hur slår denna grundlag fast att den svenska folkstyrelsen förverkligas? **(2 poäng)**

4. I länder med proportionella valsystem, som till exempel Sverige, finns som regel fler politiska partier än i länder med renodlade majoritetsval, som Storbritannien. Med vilken teknik fördelas mandaten i den svenska riksdagen för att nå målet om en hög grad av proportionalitet och vilken metod används för att motverka att det blir för många småpartier i riksdagen? **(2 poäng)**

5. Den svenska statsförvaltningen är uppbyggd och styrd efter tre huvudprinciper. Vilka?
(3 poäng)

6. En av de hetaste frågorna i svensk migrationspolitik är vad som ska hända med den stora grupp ensamkommande unga som kom till Sverige 2015. I debatten har många ställt krav på Morgan Johansson (S), migrationsminister, att agera.

För ett resonemang om vad ministern *kan* och *inte kan* göra om han bestämmer sig för att försöka åstadkomma en förändring.

(4 poäng)

7. Vad är det för skillnad mellan en nämnd och en förvaltning i en kommunal organisation?
(2 poäng)

8. Nio huvudprinciper är centrala enligt kommunallagen och rättspraxis för att bestämma kommunernas kompetens, det vill säga vad en kommun kan ta beslut om. Ange vilken eller vilka av dessa huvudprinciper som är aktuella i vart och ett av exemplen? (3 poäng)

1. Kommunens näringslivskontor vill locka nya företag att etablera sig på orten. När kommunalrådet läser i Dagens industri om att en internationell batteritillverkare söker en plats i Sverige för sin nya fabrik i Sverige så tas frågan upp på ett möte i kommunstyrelsen. Som näringslivsreporter på en lokalredaktion kan du senare avslöja att kommunens näringslivschef fått i uppdrag att ta fram en skraddarsydd plan för att locka företaget till kommunen. Denna plan visar sig inkludera en PR-byrå från Stockholm, en vackert belägen industritomt nära E4 som kommunen ska iordningställa inklusive tillfartsvägar och annan nödvändig infrastruktur. Dessutom finns ett löfte om en ny utbildning i energiteknik på den kommunala yrkesutbildningen. Vilken huvudprincip står det i strid med om en kommun använder skattemedel på det här sättet? (1 p)
2. Du är reporter på lokaltidningen och upptäcker att den ekonomiskt hårt ansträngda socialnämnden har tagit beslut om att ge ett bidrag på fem miljoner kronor till en stiftelse med kontor på orten och som bedriver verksamhet inom internationell fattigdomsforskning. Du tänder till på alla cylindrar, men nyhetschefen fattar inte riktigt grejen utan vill skicka dig på ett hemma hos-knäck hos en lokal kändis istället. Nämn den viktigaste huvudprincipen som du lyfter fram för din nyhetschef när du argumenterar för att få jobba med att nysta upp den här historien? (1 p).
3. Du kommer som vikarie till en tidning som bevakar en av Stockholms kranskommuner. Där tar du emot ett tips som rings in om att en näringslivstopp fått bygglov för en brygga med ett lusthus och en bastu i ett känsligt strandområde. Tipset stämmer och det visar sig även att kommunalrådet yttrat sig och tillstyrkt dispens från strandskyddet. Bilder på Instagram visar att kommunalrådet och näringslivstoppen de nyligen firade en utlandssemester ihop. Du finner inga belägg för mutbrott, men känner dig helt säker på att detta kommunala beslut står i strid med en av huvudprinciperna. Vilken?

9. Vad är Svenskt Näringsliv? **(1 poäng)**

10. MBL är en viktig lag på arbetsmarknaden. Vad betyder förkortningen, och vad reglerar lagen? **(2 poäng)**

11. I vilken rättsinstans avgörs tvister inom det arbetsrättsliga området? **(1 poäng)**

12. Förklara hur politiker och tjänstemän i en kommun samverkar för att skapa välfärd och fungerande styre. Vilka roller har de och vad gör de? **(4 poäng)**

13. En läsare ringer reportern Sven-Åke och berättar oroligt om sin granne i en avlägsen by i Medelpad. Mannen är i 80-årsåldern och klarar inte längre sin hygien eller mathållning. Han verkar ha väldigt dålig ekonomi och han får aldrig besök av någon. Gården förfaller och farbrorn är i princip dagligen berusad. Sven-Åke bestämmer sig för att gå utanför reporterrollen och tipsa om några insatser som farbrorn kan ha rätt till från socialtjänsten. Nämn fyra viktiga insatser som farbrorn kan tänkas få. **(4 poäng)**

14. Vilken lag är det som säger att kommuner ska hjälpa sina medborgare på ovanstående sätt? **(1 poäng)**

15. Kjell-Erik är pappaledig igen. Vilken myndighet betalar ut hans föräldrapenning? **(1 poäng)**

16. Vilken lag reglerar när en person har rätt till olika stöd i vardagslivet, exempelvis en personlig assistent? **(1 poäng)**

17. För tjänstemannen på socialtjänsten är det ett solklart fall av vanvård. En liten flicka tvåårsomhändertags omedelbart när det visar sig att de missbrukande föräldrarna inte kan ta hand om henne. Efter detta akuta läge måste ytterligare två instanser bekräfta att flickan ska omhändertags enligt LVU – vilka? **(2 poäng)**

18. Birger Hallén (M) är miljönämndens ordförande i en kranskommun till Malmö. Vilka tre faktorer är viktigast för att han ska kunna behålla sin politiska makt och position? **(3 poäng)**

19. Medlemsländerna betalar in en avgift till EU, vissa länder mer än andra. Vad avgör EU-avgiftens storlek för varje land? **(1 poäng)**

20. Till vilken av EU:s institutioner kan vi direkt rösta in ledamöter? **(1 poäng)**

21. Reportern Astrid undersöker bygget av en bandyhall i Bollnäs kommun. Vilka rättskällor kan Astrid använda för att bedöma om beslutet är lagligt? Vad kallas rättskällorna och vad innehåller de? **(6 poäng)**

22. I Sverige skapas lagar och regelverk för samhället på flera nivåer. Man pratar om normgivningens olika nivåer. Vilka institutioner kan besluta om nedanstående bestämmelser? **(2 poäng)**

Grundlagar:

Lagar:

Förordningar:

Tillämpningsföreskrifter:

23. I en rättslig tvist skriver en av parterna att hen bestrider den andra partens skadeståndskrav. Vad menar hen med det? **(1 poäng)**

24. Det finns olika aspekter på begreppet rättssäkerhet, som ibland ställs mot varandra. Inom den rättsvetenskapliga diskussionen skiljer man på *formell rättssäkerhet* och *materiell rättssäkerhet*. Vad skiljer dessa två definitioner från varandra? **(4 poäng)**